

RØD VALGALLIANSE

I

ALTA

RV-PROGRAMMA
GIELDDAVÁLLJEJUMIS
ÁLAHEAJUS

Rød Valgallianse

Liste ved kommunevalget i Alta 1983

1 - 2	Øystein Røsland,	lærer
3 - 4	Solveig Hætta,	høgskolelærer
5 - 6	Sigurd Killi,	byggningsarbeider
7 - 8	Kato Johansen,	arkitekt
9 - 10	Kjersti Mølmen,	sosionom
11 - 12	Torgeir Johnsen,	skiferarbeider
13 - 14	Vigdis Korsnes Røsland,	setter/hjelppearbeider
15 - 16	Ove H. Andresen,	lærer
17 - 18	Terje F. Olsen,	høgskolelærer
19 - 20	Jon Erling Solheim,	byggningsarbeider
21 - 22	Harald Elis Hansen,	fisker
23 - 24	Kristine Berit Pakarinen,	husmor
25 - 26	Reidun Nilsen,	sosionom
27 - 28	Arvid Johannessen,	lektor
29 - 30	Marit Storhaug,	høgskolelektor
31 - 32	Karen Inga Gaup Olsen,	husmor
33 - 34	Magnar Leinan,	annonsekonulent
35 - 36	Bjørn L. Tostrup,	fysioterapeut
37 - 38	Jens Halvorsrud,	jakt- og fisketekniker
39 - 40	Heljar Killi,	skoleelev
41	Karsten Bjerke,	lege
42	Kristin Risan,	lærer
43	Britta M. Gaup	husmor
44	Knut Olsen,	snekker
45	Guri Giæver,	lærer

STEM

Hva er Rød Valgallianse?

Rød Valgallianse er en sammenlutning av AKP (m-l) og uavhengige sosialister. Vårt mål er et sosialistisk Norge.

I Alta er de fleste av kandidatene på lista uavhengige. Vi har et forskjellig syn på en del saker, men mener det er riktig å samarbeide om et program på lokalpolitiske saker. RV står fram som et revolusjonært alternativ til de andre partiene sin borgerlige politikk. I dag er igjen kapitalismen i krise. Følgene av krisa prøver borgerskapet og regjeringa å velte over på arbeidsfolk. Vi blir pålagt å stramme inn livreima. Velferdssamfunnet blir bygd ned. Enhver skal tenke på seg selv og være sin egen lykkes smed. Dette tror regjeringa skal øke konkurranseevna vår så vi kan konkurrere oss ut av krisa. I landene vi konkurrerer med sitter andre borgere og tenker likedan.

Rød Valgallianse sitt svar på dette systemet er sosialismen - et samfunn der arbeidsfolk har makta i staten og på sine egne arbeidsplasser. Opp mot kapitalismen stiller sosialismen solidaritet og aktiv deltaking i kampen for et bedre samfunn. Framtida kan bare sikres ved å innføre sosialismen.

Rød Valgallianse stiller til valg for å støtte og fremme arbeidsfolks krav i kommunestyret. Hvor langt disse kravene kan innfris under kapitalismen, er avhengig av styrken bak dem. En aktiv arbeiderklasse og en stor massebevegelse kan tvinge fram forbedringer enten dette gjelder kamp mot nedlegging av arbeidsplasser eller helseilbud - eller rasering av natur.

Mi lea Rukses Válgalihttu?

Rukses Válgalihttu lea AKP(m-l) ja friddja sosialisttaid ovtastupmi. Min ulbmil lea Norga sosialistalažžan. Álaheajus leat eanaš listoáirasat friddja. Mis lea ieš guđet lágan oaidnu muhtun áššiin, muhto oaivvildit ahte lea riehta ovttasbargat báikkalašpolitihkkalaš áššiid dáfus programma ráhkadit. RV lea revolušuvnnalaš vejolašvuhta eara bello-dagaid borgarlaš politihka ektui. Kapitalisma lea odne vuot heajos dilis. Heajosdili bohtosiid geahččalit borgarat ja ráđđehus bargoolbmuid ala hoigat. Mi gohččojuvvot boahkana čavget. Bures birgejeadđi servvodat huksejuvvo vuolos. Juohkehaš galga iežas birra jurddašit ja leat iežas lihku rávdi. Ráđđehus jurddaša ahte dát galga buoridit min gilvvohallangávnni, nu ahte mi galgat iežamet heajos dilis eret gilvvohallat. Daid riikkain maiguin mi gilvvohallat čohkkajit eara borgarat ja jurddašit seamma láhkai.

Rukses Válgalihttu vástadus dán systemii lea sosialisma — okta servvodat gos bargoolbmui lea fápmu stádas ja iežaset bargosajiin. Kapitalismma vuosta bidja sosialisma oktii-gullevašvuoda ja ahte olbmot ieža ánggirit let mielde doarrumis buoret servvodaga oažžut. Boahte-áigi sáhtta dušše dáhkiduvvot dainna lágiin ahte sosialisma álggahuvvo. Rukses Válgalistu manna välljeupmai dainna ulbmiliin ahte doarjut ja ovddidit bargoolbmuid gáibadusaid gielddas. Man guhkas dát gáibadusat Kápitalismma vuolde sáhttet čađahuvvot, lea gitta givrodagas daid duogabealde. Ánggiris bargiidluohkka ja stuorra álbmotlihkadusat

Rød Valgallianse lover ikke «gull og grønne skoger» til alle som stemmer RV. Men våre representanter vil arbeide og fremme saker i samarbeid med lokale organisasjoner, utenomparlamentariske aksjoner og lokalbefolkninga. Vi vil arbeide for å gjøre kjent for folk hva som skjer i kommunestyret og administrasjonen. En stemme til RV er en stemme til uredde talsmenn og talskvinner i kommunestyret. Vi lar oss ikke stoppe av maktavernes reglement, begrensninger eller «takt og tone» i kommunale organ.

Stem RV!

Arbeidsfolk i Alta trenger RV-representanter i kommunestyret!

Støtt samenes nasjonale rettigheter

Den samiske nasjonen er i dag delt opp av fire stater som har røvet fra samene råderetten over ressursene i Sameland. RV støtter samenes kamp mot den norske staten for å forsvare

såttet bágget buoradusaid ovdan — guskoš dát juogo bargosajiid heaittiheami doarrumii dahje buoret dearvvasvuoda fáladagaide — dahje luonddu bilideapmai.

Rukses Válgalihttu i lohpit «golli ja ruonas vuvdiiid» buohkaide guđet jienastit RV. Muhto min áirasat áigot bargat ja ovddidit áššiid ovttasbargguin báikkalaš organisašuvnnaiguin, olggobealeparlamentaralaš ákšuvnnaiguin ja báikkalaš álbmogiin. Mi áigut bargat dan ala ahte olbmot bohtet diehtit mi gielddastivrras ja hálddahasus dáhpahuvva.

Okta jietna RVii lea okta jietna baluhis sárdneolbmaide ja sárdnenissoniidda gielddastivrras. Fámolaččaid njuolggadusat, gáržžadusat dahje «olmmošvuoh- ta» i galgga min bissehit gieldda organain.

JIENAS RV!

**BARGOOLBMOT ÁLAHEA-
JUS DÁRBBAŠIT RV-ÁIRA-
SIID GIELDDASTIVRRAS!**

Doarjut sámiid nášuvnnalaš vuoigatvuodiid

Sámi nášuvdna lea odne juhkkovuvvon njealji stádas mat leat rievidan sámiin luonddurigodagaid stivrenvuoigatvuoda Sámis. RV doarju sámiid doarruma norgalaš stáda vuosta suodjalan dihtii

eksisterende og gjenvinne tapte rettigheter, bl.a. disse krava fra de samiske organisasjonene:

- at samene får grunnlovsfesta status som urbefolkning
- samisk folkevalgt organ med beslutningsmyndighet i viktige saker
- rettigheter til land- og vann
- sterkt arealvern for reindrifta
- lovfesta rett til undervisning i/og på samisk
- egne samiske TV-sendinger

Alta har ei rik samisk forhistorie og historie. For inntil 150 år siden var et flertall av innbyggerne i Alta samer. Kolonisering og fornorsking har bidratt til at de eneste ekte Alta-væringene nå er en minoritet i kommunen.

I praksis har også kommunen glemt at det bor mange samer i bygda og at samene har sjølsagte rettigheter og krav.

Det var samesaka som gjorde Alta-kampen til mer enn forsvaret av et verneverdig vassdrag og ga de lokale elvereddere så bred støtte utafra.

Etter dette presterer likevel kommunen

- å oppnevne en borgerverner som kommunens kontaktmann med Same-rettsutvalget
- å sabotere det rimelige kravet om egen samisk skolekrets med forskjellige vikarierende utflukter
- å prøve å redusere reindrifts rettigheter i furuskogfredningsområdet i Raipas med tvilsomme og irrelevante påstander om forurenning av vannverk.

RV vil lokalt arbeide for:

- at samiske krav blir tatt alvorlig og prioritert
- samisk skolekrets nå
- opprettelse av samisk barnehage
- at reindrifta ikke blir ytterligere

dålaš ja ruovttoluottavuoinin dihtii mas-sojuvvon vuoigatvuođaid, omd. dáid gáibadusaid sámi organisašuvnnain

- ahte sámit vuođđolága bokte ož-žot álgoálbmot árvvu.
- sámi álbmot válljen organa mas lea mearredanvuoigatvuohta deha-laš áššiin
- vuoigatvuohta eatnamiidda ja čáziide
- nana eanansuodjalusa boazodollui
- lága bokte nannejuvvon vuoigatvuođa oahpahussii sámegilli ja sámegielas
- sierra sámi TV-sáddagiid

Álaheajos lea rikkis sámi ovdahistorja ja historja. 150 jagi rádjai dás ovdal ledje eanetlohku Álaheaju olbmuin sápmelač-čat. Koloniseren ja dáruiduhttin lea dagahan ahte dat áidna albma Álaheailač-čat dál leat unnitlogus gielddas. Praktik-kas lea maid gieldda vajalduhttan ahte or-rot ollu sámit báikkis ja ahte sámiin leat iešdiehtala vuoigatvuođat ja gáibadu-sat. Sámeášši dagahii Álaheaidoarruma eanebun go suodjalanveara joga bealuš-teapmin ja atii báikkalaš johkagáddjuide nu ollu doarjaga olggobealde. Dán manñil lihka gieldda dán jolge dahkat

- nammadit borgarsuodjaleaddji gieldda oktavuođa-olmmajin Sámi vuoigatvuođalávdegottiin
- i bargat maidige dainna govttolaš gáibadusain ahte ášahit sámi skuvllakreatssa — ieš guđet lágan sadjasaš speahkastallamiiguin
- geahččalit geahpedit boazodoalu vuoigatvuođaid beahcevuoverá-faidahhtonguovllus Ráipasis eahpi-dahtti ja áššigaigulakeahtes čuočču-hemiiguin čáhcerusttega nuoskki-deami birra

RV áigu báikkalččat bargat dan ala:

- ahte sámi gáibadusat váldojuvvoj-jiit duohtan ja biddjojuvvojit ovd-
demužži

belasta med ødeleggende inngrep i intensivt utnyttede områder

- nei til planlagte kraftutbygginger i Mattiselva, Skillefjord/Lerresfjord

- nei til militært tørrtreningsfelt i Guorbmuvubme eller Pæska/Langvann

- nei til gassrørledning gjennom sameland

- at Norsk Nefelins rasistiske trakkasering av reindriftssamene på Stjernøya blir brakt til opphør slik at de får:

- føre opp nødvendige reindriftnlegg

- får benytte sin gamle flyttevei

- får skyss med hurtigbåten Nefelin

- at lov om motorferdsel i utmark blir praktisert etter intensjonene:

- snøscooter skal være nyttekjøretøy ikke brukes som leketøy/til «rekreasjon»

- forskrifter/løypenett må revurderes

- kjøreforbud i kalvingstida for rein

- at kommunen prioriterer midler til fjord og utkantdistrikta og støtter fjordfiske og kombinasjonsdrift.

- ahte sámi mánaidgárdi ceggejuvvo

- ahte boazodoallu i šat eanet gárž-židuvvo billisteaddji luonddulihkahallamiiguin ollu geavahuvvon guovlluin

- ahte plánejuvvon čáhcerusttegat eai boade Gávnavojhkii, Skirvivutnii/Liidnavutnii

- ahte militerii gildojit Guorpmotvuopmi ja Beaska/Guhkesjávri hárbhallanguovlun

- ahte gássabohcci i biddjo Sámi čada

- ahte Norsk Nefelina rásistalaš badjelgeahččanvuohhta Stierdnasullo boazosámiid vuosta bissehuvvošii nu ahte si

- besset cegget dárbašlaš rusttegiid boazodolloseaset

- besset atnui váldit dološ johtola-gaid

- ožžot sáhttu Nefelin-fatnasa sis mi manna johtilit

- ahte meahceguovvluid mohtorjohtaluslága ulbmilat váldojit vuhtii

- ahte skohterat galget leat bargofievrrut eai ge duhkora-sat/«hávskkohallan-gaskoamit»

- ahte njuolggadusat/johtalusgeainnut árvvoštallojuvvošedje ođđasit

- ahte vuodjimat leat gildosis go lea guottet

- ahte gieldda oaidna deatalažžan luvvet ruđaid vuotna- ja doaresbeal-guovlluide ja doarju vuotnabivddu ja moana-ealahussuorgat doaluid

Vern om Altas natur og ressurser

RV vil kjempe for at Norges natur og ressurser brukes forsvarlig og planmessig og vernes mot rovdrift. Alta kommune er ei perle i norsk natur. I Finnmark er kommunen et konsentrat av hele fylket, fra forblåste knauser til frodig innlandsnatur. Befolkninga setter pris på godene naturen tilbyr og bruker utemiljøet året rundt.

Fra kommunens side må det legges opp til en politikk som etterser at naturen ikke blir forbrukt. RV ønsker en politikk som tar hensyn til naturen og samspillet i den — samtidig som vi betrakter bruken av naturen utifra det syn at mennesket alltid har vært en del av samspillet. Ressursene må på lang sikt utnyttes til beste for befolkningen i kommunen. For økt sjølberging.

Altasaka

RV har stått på ei konsekvent linje mot utbygging av Alta/Kautokeinovassdraget. Vi ser det som en viktig oppgave å stå vern om arbeidsplassene som blir berørt av utbygginga, og påse, følge opp og informere lokalbefolkninga om utviklingen i utbygginga. Lovnader fra NVE skal voktes nøye, og overtramp skal ikke gå påaktet hen. Vi vil også aktivt gå i spissen for at NVE skal få betale for ødeleggelsene gjennom

Gáhttet Álaheaju luonddu ja luondduriggodagaid

RV áigu rahčat dan ala ahte Norgga luonddus ja luondduriggodagain adno ávki jierpmi ja plána mielde, ja ahte dat gáhttejuvvošedje goaradusa vuosta. Álaheaju gielda lea bearyl Norggas luonddu dáfus. Gieldda luondu váldda-ha oppa Finnmárkku, skátnabávttiid rájes gitta ruonas sisguovlluidd rádjai. Álbmot atna árvvus dadi buriid maid luondu juolluda, ja olggo ovdas leat olbmot miehta jagi. Gielda ferte fiervrridit dakkar politihka mi váruha ahte luondu i loktojuvvo. RV dáhtoši dakkar politihka mi atna deastta luonddus ja dan dássetvuodas — ja mi oaivvildit ahte olmmoš galga luonddus ávkki atnit dan lági mielde ahte son bures heive lahttun luonddu dássetvuhtii. Riggodagat fertejit guhkes áiggi sisa boahit ávkin gieldda iežas ássiide. Iešbirgejumi dihte.

Álaheaju ášši

RV lea bissulit vuostalastan Álaheaju/Guovdageainnu eanu dulvadeami. Mi atnit deatalažžan suodjalit daid bargosajiid maidda dát dulvadeapmi váikkuha, ja dárkkastit ja čuvodit dulvadeami, ja juohkit dieduid báikki olbmuide mo dulvadanbarggut ovdanit. NVEa lohpadusaid mi dárkkilit atnit čálmmis, ja daid eai galgga suollemasat beassat rihkkut. Mi maid áigut leat njunnošis daiguin gáibadusaiguin ahte NVE galga máksit dan maid lea billistan, juolludetiinis ruđaid maiguin sáhhta áсахit biste-vaš bargosajiid ja mat buktet sosiálalaš buriid guoskkahuvvon gielddaide.

Álaheaju RV áigu:

- čálmmis atnit NVEa billistemiid dulvadanbargguid vuolde

investering i varige arbeidsplasser og i sosiale goder i de berørte kommunene. Alta RV vil:

- holde et våkent øye med NVE's rasering under utbygginga
- sørge for at ingen ulemper og negative konsekvenser blir dysset ned.
- støtte en eventuell videreføring av Folkeaksjonens arbeid.
- støtte arbeidet mot juridiske overgrep mot elvereddere.
- sørge for at konsesjonsvilkårene blir overholdt.

Videre kraftbygging i Alta kommune

Under kampen mot utbygginga av A/K - vassdraget har tilhengerne av utbygginga hevdet at denne utbygginga skulle redde de fleste andre vassdrag i fylket og kommunen. Dette kommer snart til å være glemmt. Da kommer det til å bli gjort forsøk på å bygge ut Mathiselva med Ongajervi. Dessuten har det vært snakk om å bygge ut Storelva i Talvik, Skillefjordelva, Lerresfjordelva og Melkelva på Seiland. RV støtter opp om utbygging av små, lokale kraftverk, men vi vil ikke gå inn for utbygging av noen av disse vassdragene uten at det er foretatt skikkelige undersøkelser og konfliktsituasjoner er avklart. Eventuelle konsesjonsaker må få skikkelige behandling og en nøyaktig og korrekt saksgang.

Alta RV vil:

- Gå mot videre kraftutbygging i kommunen til det er foretatt skikkelige undersøkelser.
- ruste opp små, eldre kraftverk som Kåven, Porsa og Hakkstaben.

Motorferdsel

RV vil arbeide for at Lov om motorferdsel i utmark og på vassdrag innfris. Terrengkjøretøy blir av mange sett på som leketøy som fritt kan brukes utenfor allfarvei. En slik praksis må forandres. RV ser på snø-

- bearrai geahččat ahte unohasvuodát ja heajos váikkuhusat eai čihkkojuvvo
- doarjut jos Álbmotákšuvdna joatkigođeš barggus
- doarjut barggu mi galggašii hehttet ahte johkagádjaleaddjit soardahallet juridihkkalaččat
- bearrai geahččat ahte lobaduseavttut eai rihkkojuvvo

Viidasat elrávdnjehuksema Álaheadju gielddas

Á/G-dulvadanstoaidaid vuolde čuoččuheadje bealušteaddjit ahte dát dulvadeapmi gádju eanaš oasi duoin nuppiin jogain mat gávdnojit fylkkas ja gielddas. Dan lea farga vajalduhttan. Dalle de geahčcalit dulvadit Gávvejoga ja Ongajávrrri. Dasa lassin lea gullon ahte galggašii dulvadit Stuorrajoga Dálbme-luovttas, Skirvijoga, Liidnavuonjoga ja Mielkejoga Sievjjus. RV doarju uhca, báikkalaš elrávdnjerusttegiid ráhkadeami, muhto mi eat doarjjo eat ovttaga joga dulvadeami ovdal go lea albma ládje iskkaduvvon ja vuostalas beroštumit leat čielgan. Vejolaš lobadusaššiid ferte vuđolaččat giehtadallat ja meannudit ášši dárkilit ja rievttas vuogi mielde.

Álaheaju RV áigu:

- vuostalastit lasi dulvademiid gielddas dassai go lea albma ládje iskkaduvvon
- buoridit uhca, boares elrávdnjerusttegiid, nugo Kåven, Porsa ja Hakkstaben

Mohtorjohtalus

RV áigu bargat dan ala ahte Meahcceguovlluid ja čázadagaid mohtorjohtalusláhka ehccojuvvo. Meahccefievrrut leat mángasiid mielas duhkorasat maid sáhtta geavahit mo ieš dáhttu geainnohis guovlluin. Dakkar áddejumi ferte nup-

scooteren, terrengsykler og terrengbiler som nødvendige transportmidler som skal brukes deretter. I dag er misbruk av snø-scooter mest framtrepende. Politiet må settes i stand til å håndheve lovene som gjelder utenfor veien like godt som man har klart å håndheve forbudet om bruk av scooter på offentlig vei.

Alta RV vil:

- arbeide for at nye scooter-løyper og traktorveier blir nøye vurdert. Opprettelse av nye løyper begrenses.
- få alle løyper og endepunktene skikkelig merket.
- slå ned på all ulovlig motorferdsel i utmark.
- arbeide for å få slutt på «scooterterrøren».
- legge forholdene til rette for et motorsenter for snøscootere, terrengsykler og biler der interessen for motorsport kommer inn i lovlige former og støtte arbeidet med å finne et egnet sted for en bane for motorinteresserte.

Forsvarets øvingsfelt

RV går inn for et sterkt, nasjonalt forsvar, men det norske forsvaret blir neppe styrket særlig om Alta bataljon får rasere Guobmuotvuobme eller Peska/Langvann - området. Alta RV går derfor mot at Forsvaret får bruke disse områdene til tørrtreningsfelt. Deler av Storelvdalen og Gargia samt de lavere delene av Eibyaldalen og Goskamark skogreservat må også vernes mot ødeleggelse.

Oljevern

Om det skulle skje et større oljeutslipp i forbindelse med oljeboring på Tromsøflaket, er ikke Alta kommunen som mest får svi. Den største trusselen «olje-eventyret» ser ut til å påføre kommunen, er

pastahitt. RV oainnu mielde leat mohtorgielkkat, meahccesihkkelat ja -biillat dárbašlaš fievrut, ja galget ge danin geavahuvvot. Odne leat mohtorgielkkat dat fievrut maid eanemusat boastut geavahit. Politiiija ferte váraiduhttit vai sáhttet bearrai geahččat daid lágaid mat gustojit meahcceguovlluin, seamma bures go dan lága mi gielda mohtorgielkkaid geavaheames almmolaš geainnuid.

Álaheaju RV áigu:

- bargat dan ala ahte odđa mohtorgielka- ja tráktorluottat vudolaččat árvvoštallojit. Odđa luottaid ráhkadeami galga ráddjet
- doaimmahit ahte luottat ja daid geažit merkejuvvojit albma ládje
- guoddalit buot lobihis mohtorjoh-talemiid meahcceguovlluin
- bargat dan ala ahte «skohter-gáfestuhttimat» heaittihuvvošedje
- láchžit nu ahte sáhtta hukset mohtorguovddaža mohtorgielkkaid, meahccesihkkeliid ja biillaid váras gos olbmot sáhttet mohtorberoštumiideaset dikšut lobalaš vu-giid mielde. Mi maid áigut veahkehit gávdnat báikki mi heive bánan mohtorberošteaddjiide

Suodjalusa hárhallanguovllut

RV doarju nana, nášuvnnaš suodjalusa, muhto Norgga suodjalus uhccan gievru dakko bokte ahte Álaheaju báta-ljuvdna oažžu gomihit Guopmotvuomi dahje Beaska/Langvann-guovllu. Álaheaju RV i dáhto dan dihte mieđihit dáid guovlluid Suodjalussii hárhallanguovlun. Osiid Stuorrajoga leagis ja Gárgijas, ja maid dai vuolit osiid Eibyleagis ja Goskamarkka vuovdeguovllus, ferte gáhttet billistemiid vuosta.

Oljogáhtten

Jos oljohkamiid oktavuodas ribahit oljju merrii Tromsøflákkas, de i leat Álaheadju dat gielda mi šadda eanemus

planene om en gassrørledning. Alta RV går mot en slik rørledning.

Alta RV vil:

- motarbeide planene om en gassrørledning gjennom kommunen
- øke den lokale oljevernberedskapen.

Laksefiske

RV ser med engstelse på utviklinga i mange lakseelver i fylket. Det er bevist at drivgarnfisket overbeskatter laksestammene, og spesielt smålaks under oppvekst. Fangsten i drivgarnfisket har økt proporsjonalt med nedgangen i fjordfisket og elvefisket.

Alta RV vil:

- gå inn for å gjenopprette balansen i utnyttelsen av laksen.
- støtte opp om begrensing i drivgarnsfisket etter laks på Finnmarkskysten.
- få utredet mulighetene for fiskeoppdrett i Altafjorden.

Fjell- og viddeoppsyn

Det er stadig økende behov for oppsyn med naturreservatene våre. Viddeoppsynet og Reinpolitiets arbeidsforhold må bedres. Anmeldte saker som grovt tjuvfiske og tjuvjakt må prioriteres langt høyere enn i dag. Hadde Justisdep. og rettsvesenet visst like stor vilje til å prioritere slike saker like høyt som Altasaka, hadde de fleste vært avklart. Mistanken om tjenesteforsømmelse og «kameraderi» innen politiet og oppsynsetaten må øyeblikkelig undersøkes.

Styrking av utmarksforvaltningen

Kommunen må i større grad engasjere seg i forvaltningen og utnyttelse av naturressursene. Det er gledelig at innlandsfiskeremda omsider er tildelt en del midler som vil

gillat dan geažil. Stuoramus áitta mainna «olmomáinnas» orru áitimin gieldda, lea gássabohcci bidjanplána. Álaheaju RV i doarjjo dakkar bohcebidjama.

Álaheaju RV áigu:

- vuostalastit duoid plánaid ahte bidjat gássabohcci gieldda čađa
- buoridit báikkalaš oljogáhttennávccaid

Luossabivdu

RV balastuvva geahčadettiinis mo ollu luossajogaiguin geavva fylkkas. Lea duodaštuvvon ahte golgadeamit goaridit luossasogaid, ja loktet erenoamažit uhcebuš guliid. Golgademiid viidaneami mielde lea vuotna- ja johkabivddut hedjonan.

Álaheaju RV áigu:

- bargat dan ala luossabivdui boadašii fas dásetvuotta
- doarjut dan jurdaga ahte ráddjet golgademiid Finnmárkku mearragáttiin
- iskat makkar vejolašvuodát leat álggahit guollešaddadanbáikkiid Álaheaju vutnii

Meahce- ja duottarguovlluid bearrageahčču

Šadda dadistaga stuorat dárbu bearrageahččat meahceguovlluideamet. Duottarbearraigeahččiid ja boazopolitiijaid bargodilalašvuodaid ferte buoridit. Váidaluvvon áššiid, nugo fastes lobahuššamat guolle- ja fuođdobivddus, ferte deatalat áššiin geahččat go dasažii. Jos Justisdepartemeanta ja riektedoaimma livččiiga dáid áššiid atnan seamma deatalažžan čoavdit go Álaheaju ášši, de livčče eanaš áššit juo čovdon. Dan navddu ahte politiijja ja bearrageahču olbmuid gaskkas gávdnojit dakkarat guđet eai doaimmat bargguset ja gehččat albmaid beallai, ferte dakkavide guorahallat.

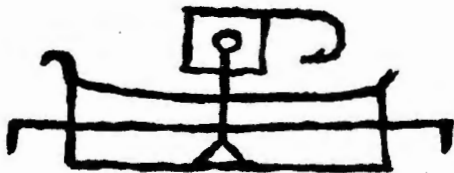
komme sportsfisket - og husholdningsfisket i kommunen til del.

Alta RV vil:

- gå inn for å opprette egen stilling i kommunen innen utmarksforvaltningen.
- arbeide for bedring av forvaltning og kultivering på forskjellige områder.
- få vernet våtmarksområdet ved Lathari/Flyplassen.
- få vernet eventuelle andre områder av vesentlig betydning for flora og fauna.

Fiskerinæringa i Alta kommune

Selv om bare ca 5% av de sysselsatte i Alta kommune har fiske som næringsvei, så betyr næringa mye for ytterdistriktene i kommunen. Dersom vi ønsker å opprettholde ei desentralisert bosetning i kommunen, er det helt nødvendig å trygge arbeidsplassene i distriktene. Den beste måten å gjøre dette på for de fleste stedene i ytterdistriktene, er å bidra med støttetiltak som gjør det økonomisk mulig å bo på stedene i vanskelige tider for fiskerinæringa.

RV i Alta vil arbeide aktivt for at

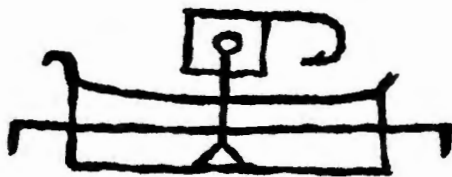
Meahcceguovlluid hálddašeamii ferte buoridit

Gielda ferte eambo beroštišgoahtit hálddašit luondduriggodagaid ja dain ávkki atnit. Illudahtti lea ahte sisguovlluguolastanlávdegoddi viimmat lea ožžon ruđaid mat bohtet ávkin gieldda astoáiggi- ja biebmolasahusoagguide. Álaheaju RV áigu:

- oččodit gildii sierra meahcceguovlluid hálddašanvirggi
- bargat dan ala ahte ieš guđet lágan guovlluid hálddašeamii ja kultiveren ovdanivččii
- suodjalahttit Lathari/Girdihámana guovllu jeaggeeatnamiid
- suodjalahttit eara ge guovlluid main leat hárvves šattut ja eallit

Guolastanealahus Álaheaju gielddas

Vaikko vel dušše 5% Álaheaju gieldda bargiin lea guolastus ealahussan, de mearkaša dattege dát ealahus oalle ollu gieldda olggut báikkiide. Jos mi háldat ahte olbmot galget ássat bieđguid gielddasteamet, de lea dárbu nannet boaitto-bealguovlluid bargosajiid. Buoremus vuohki dasa lea daorjagiiguin veahkehit olbmuid gávdnat ekonomalaš vuodu dakkar guovlluin go guolastanealahusat leat váttes áiggit. Álaheaju RV áigu duođalaččat bargat dan ala ahte bisuhit ja nannet dálaš ássanguovlluid.

denne bosetninga skal opprettholdes og trygges.

For å oppmuntre fiskerinæringa i kommunen og dermed også trygge bosetninga i ytterdistriktene, vil RV arbeide aktivt i kommunepolitikken og overfor fylket med følgende målsetning:

- ruste opp havnene og kaianleggene for fiskeflåten på flere av stedene i kommunen.

- fiskebrukene må gis tilskudd til bedring av arbeidsforholdene i samavar med myndighetenes krav.

- det må også ytes støtte til utbygging av mindre fryserier på flere av fiskebedriftene slik at alternativ produksjon kan sikres.

- det må sikres at hele kvantumet av fisk som tas innenfor kommunen også foredles i kommunen.

- fiskeflåten i kommunen må gis mulighet til opprustning og fornying gjennom rimelige lån og tilskuddsordning.

- fiske med snurrevad bør forbys innafør hele kommunen.

- ellers bør reguleringene av fjordfisket i Altafjorden være i samsvar med kravene fra de lokale fiskarlagene.

- kommunen bør sørge for at det blir foretatt en skikkelig undersøkelse av fiskegrunnlaget i de forskjellige deler av Altafjorden. Andelen og lokaliseringen av sjøtilvirket fisk må kartlegges.

- sikre overføring av midler til forskning og utvikling av oppdrett for matfisk og skalldyr.

- oppdrett av matfisk og skalldyr må også ellers støttes, og denne næringa må forbeholdes folk i ytterdistriktene.

- det må innen akvakultur (sjøbruk) satses på andre fiskesorter enn bare laks og ørret (f.eks. torsk og kveite).

- det bør utarbeides en egen handlingsplan for fiskerinæringa i kommunen på bakgrunn av forundersøkelsen.

- kommunen må få egen fiskerirettleder.

Movttidahttin dihte gieldda guolastanealahusa ja dakko bokte maid dai bisuhit olggut guovlluid veaga, de áigu Rv álsšain bargat gieldda politihkas ja fylkka dásis dáinna ulbmilin:

- buoridit guolastanfatanasiidda hámmaniid ja kájaid eanebuš báikkiin gielddas

- guolleruvkkiide ferte addit doarjagiid vai sáhttet buoridit bargodilalašvuodaid dan dássai maid eiseválddit gáibidit

- eanebuš guollefitnodagaide ferte addit doarjaga vai sáhttet hukset uhca galmmihanrusttegiid, dalle leat sis eambo vejolašvuodát ráhkadit guollegáivuud

- ferte ollet nu guhkas ahte sáhtta muohkadit gielddas visot daid guoliid mat goddojit dáppe

- loanat ja doarjjaortnegat fertejit leat dan mađe guovttolaččat ahte lea vejolaš váraiduhttit ja ođasmahttit daid bivdofatnasiid mat leat gielddas

- muđuid berre reguleret bivddu Álaheaju vuonas nu mo buoremusat heive báikkalaš guolastanserviide

- gieldda berre johtui oážžut iskkademiid mat čájehit guollehivvodagaide ieš guđet guovllus Álaheaju vuonas. Ferte kártet man stuorra oasi vuotna ieš šaddada, ja gos

- sihkkarastit ruđaid dutkamii ja huksen dihte rusttegiid gos sáhttet šaddadit borramušguoliid ja skálžoelliid

- borramušguoliid ja skálžoelliid šaddadanrusttegiid ferte muđuid ge doarjut, ja dán ealahusa ferte ovdemusta luoitit olggut guovlluide

- ákvakultuvrras (mearraruvkkiin) ferte šaddadit eambo guollešlájaid go luosa ja dáp moha (omd. dorskki ja bálda)

- iskkademiid vuodul alde berre

- fiskerne i indre del av Altafjorden må gis kompensasjon for eventuelle skader og ulemper utbyggingen av Alta/Kautokeino-vassdraget påfører dem.

- serviceanlegg og en opp-pussing av slike på de mindre stedene i kommunen, er en nødvendighet for trivsel og sysselsetting. Dette gjelder skoler, kommunikasjon, forretninger og helsestell.

Sysselsettingsprogram

Selv med konstant folketall i kommunen vil antallet personer i yrkesaktiv alder øke med ca 350 i kommunevalgperioden. Omlag 250 av disse vil etterspørre arbeidsplasser.

Kommunen har idag 500 arbeidsplasser. Særlig blant kvinnene er det mange som ikke er meldt ledige, men som likevel ønsker arbeid. En økning av yrkesaktiviteten fra 59% (av alle i yrkesaktiv alder, 16 - 69 år) som den er i dag, til f.eks. 65% vil i seg sjøl kreve nesten 300 nye arbeidsplasser. Det virkelige behovet for nye arbeidsplasser i Alta kommune vil altså være minst 7 - 800 i løpet av de neste 4 år.

Dette kan synes som håpløse tall å oppnå i en krisetid, og viser klarere enn mye annet hvordan kapitalismenskrise angriper en av folkets viktigste rettigheter: retten til arbeid.

Det selvmotsigende ved dagens situasjon er at de som først og fremst rammes av mangel på arbeidsplasser, folk sjøl og deretter lokalsamfunnene og kommunene (som mister

gielddas ráhkadit bargoplána guolastanealahussii

- gieldda berre háhkat alcces guolastanbagadeaddji
- Álaheaju vuona siskkit guovlluid guollebivdiide ferte addit buhtada-sa daid vahagiid ja váigatvuodaid ovddas maid Álaheaju/Guovdageainnu eanu dulvadeapmi lea mielddis buktan
- gieldda uhcebuš guovlluid bálvalandoaimmat ja daid ortnegisdoallu lea deatalaš olbmuid bargodillai ja áigeloaktimii. Dát guoska sihke skuvllaide, fievrriide, gávppiide ja dearvvasvuoda dillai.

Bargosajit

RV áigu nannet báikkalaš doibmiibijut ja gáibida ea.ea.:

- eambo bargosajiid Dálbmeluktii
- ahte guollehámmániid galga buoridit
- ahte borramušguliid ja skálžoelliid šaddadanrusteggiid galga doarjut
- fápmui bidjat fágabargolága
- eambo sajiid oahpaváziide

Ráktogeađge-ealahus (skifer-)

RV áigu ea.ea. bargat dan ala:

- ahte gieldda galga eambo doarjut odđa ráktogeađgebargiid attedettiinis daidda vuodđodoarjagiid ja loatnadáhkadusaidda

innbyggere og skatteinntekter), disse er det som får de dårligste praktiske og økonomiske mulighetene til å drive tiltaksarbeid.

Vi trenger kommunal- og fylkespolitikere som ikke lenger nøyer seg med å snakke om flere «arbeidsplasser» og «mer aktivt tiltaksarbeid», men som gjør noe aktivt for å kjempe fram en omfordeling av ressursene slik at det blir økonomiske muligheter for det lokale tiltaksarbeidet. Lokalpolitikerne må ikke lenger være fornøyd med å diskutere fordelingen av stadig trangere kommunale budsjetter - de må også kunne slå seg sammen og kreve mer midler til kommunene. Dessuten bør de ikke nøye seg med å jobbe med tiltaksarbeid fra kommune-kontorene, men ta sjansen på å mobilisere lokalsamfunn og enkeltpersoner rundt om i kommunen til å kreve og få sine ideer og forslag til tiltak gjennomført.

RV tror ikke kommunen kan administrere oss ut av kapitalismens krise. Men så viktig som arbeid er for innbyggernes velferd kan kommunen heller ikke stille seg likegyldig og vise til de harde tidene. RV mener at den viktigste kommunale oppgaven i årene som kommer er å engasjere seg i arbeidet med å skaffe kommunenes innbyggere arbeid. Tiltaksarbeidet hittil har vært passivt og for mye rettet inn på bedrifter utenfra som skal etablere seg i kommunen.

Når det gjelder å trekke til seg bedrifter utenfra må Alta kommune også ta hensyn til fylkets øvrige kommuner. Vi må ikke trekke til oss arbeidsplasser på bekostning av andre, men først og fremst satse på bedrifter som eller ikke ville blitt lokalisert til Finnmark. Dersom kommunen yter noe i form av subsidierte tomter e.l. må dette bare være i samband med at kommunen stiller krav til bedriften om varigheten av virksomheten, rekrutterings-

- ahte gielda galga badjelasas váldit dan geatnegasvuoda ahte gárvvistiit geađeagaikkohagaid, daid čorget ja ortnegis doallat, ja maiddai veltehit daidda geainnuid
- ahte ráktogeađgebargit eai galgga dárbbasit máksit barggaheaddjidiida

Viessopolitihkka

RV gáibida ea.ea.:

- stuorat loanaid viessobánkus, vuollegat reanttuid ja guhkit ruoktotmáksináiggi
- ahte viesuin galga momsá eret váldot

ja RV áigu báikkalaččat bargat ea.ea. dan ala:

- ahte gielda pláne ja gárvvista viesosajiid — maiddai olgutt guovlluide — ja máksa vuodđogoluid
- ahte gielda adda eambo vuodđo-loanaid
- ahte elrávdnjedivatad uhceduvvojit ja ahte gielda ráddje iežas divatlasahasaid
- ahte opmodatvearru lassanivččii
- ahte ráhkadit nuoraidruovttu
- ahte gielda ráhkadivččii skullavázziide orrunsaajiid

Mánaidgárddit

RV áigu bargat dan ala ahte gielda huksešii ollu eambo mánaidgárdiid, ja áigu muđuid ovddiid dáid áššiid ea.ea.:

- vuollegis ruhtameriid ja rájiid friddjasajiid
- moanasuorggat mánaidgárddefáldagaid
- mánaidgárdiid mánaid ruovttubáikkiide
- mánaidgárdiid gos i oahpahuvo erenoamaš osku
- ásaht sápmelaš mánaidgárdi

politikken (F.eks. antall arbeidsplasser for kvinner) E.L..

For å sikre arbeidsplassene i kommunen må det være en sjølsagt ting at det kommunale servicetilbudet ikke begrenses, men utvides. F.eks. må helsesentrets oppgaver bli flere.

Et tiltaksarbeid som tar sikte på å mobilisere lokalsamfunnene vil bringe fram en rekke nye prosjekt, men allerede i dag er det grunnlag for å stille en rekke enkeltkrav:

- Det må legges spesiell vekt på å utvide arbeidsplassstilbudet i Talvik.

Dette vil bl.a. kreve nye industriarealer og byggeklare tomter.

- En rekke fiskerihavner i kommunen trenger utbedring. Det gjelder særlig Isnestofen (molo og bunnkjetting), Storekorsnes(molo) og Pollen, Altneset og Hakkstaben. Det er behov for fiskehjeller i Talvik og på Isnestofen.

- Husflidsarbeidet langs fjorden bør kunne organiseres slik at det kan gi grunnlag for bedre og sikrere inntekter.

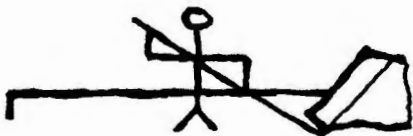
- Oppdrett av matfisk og skalldyr må støttes, og eventuelle arbeidsplasser i denne næringa må lokaliseres slik at de styrker bosettinga i fjord-distriktene.

- Det er behov for minst en heltidsstilling i kommunaladministrasjonen til tiltaksarbeidet, sannsynligvis flere etterhvert.

Håndverksloven må innføres og kommunen må presse fram flere lærlingeplasser.

Skifernæringa

Skifernæringa har i godt over 100 år vært ei hovednæring i kommunen. Idag arbeider ca 230 på helårsbasis i

Sivila gearggusvuolta

RV áigu bargat dan ala ahte siviila gearggusvuolta buorranivččii, ja áigu ovddidit ea.ea.:

- ahte gieldda galga plánet báhtarus-hállaid huksema
- ahte ruđat juolluduvvojit báhtarushállaid huksemii
- ahte Siviilasuođjalus oazžu eambo árvvu
- ahte gielddastivra galga giehtadallat siviila gearggusvuoda, ráfi ja olgoriikka politihka

JIENAS RV!

Rød Valgallianse

skiferberget. Næringa har til nå gitt trygge arbeidsplasser som kommunen aktivt må gå inn for å sikre også i framtida.

Alta RV vil arbeide for følgende krav:

- Det kommunale etableringstilskuddet for nye skiferdrivere økes fra 2000 til minst 10 000 kr. Kommunen garanterer for lån på resten av utgiftene til nyetablering.
- Alle utgifter til vedlikehold og brøyting av hovedveiene til skiferbruddene dekkes av kommunen.
- Kommunen klargjør og rydder i bruddene slik at nye drivere slipper ulønnsomt arbeide.

Dessuten vil Alta RV arbeide for at kommunen fremmer følgende krav overfor fylket og staten:

- Det opprettes kurs ved Alta Videregående skole og Voksenopplæringa for utdanning i skiferarbeid.
- Skiferdriverne må - i likhet med bønder og fiskere - fritas for arbeidsgiveravgift.

For en sosialistisk boligpolitikk

RV vil også i kommunestyret arbeide mot den usosiale boligpolitikken som Arbeiderpartiet la opp til i 70-årene, og som Høyre nå fører videre. A bo er en menneskerett som de fleste nå blir flådd for å oppnå. Mens den offisielle politikken i 60-åra var at de totale boutgiftene husbankhus skulle være 20% av gjennomsnitts industriarbeiderinntekt, er det nå vanlig at 50 - 60% av ei vanlig lønn går med til bokostnader. Dette er en bevisst politikk fra staten si side. Kapitalen plasseres der den yngler mest, ikke der den kan fylle menneskelig behov.

RV reiser følgende krav til boligpolitikken:

- Husbankandelen av byggekostnadene må heves til 80%.
- Renta på husbanklån må straks senkes til 7,5%, og avdragstida må forlenges til 70 år.
- Moms på boliger fjernes.
- Det må bygges minimum 50 000 boliger pr. år, 40 000 av disse må statsbankfinansieres.
- Drastisk bedring av kommuneøkonomien, større statlige overføringer bl.a. til grunnlagsinvesteringer.
- Nei til oppheving av takstplikta.
- Nei til oppløsning av borettslag.

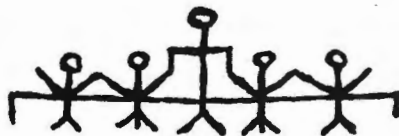
RV vil lokalt arbeide for dette:

- Kommunale grunnlagsinvesteringer for nye boligområder må dekkes av skattepengene som tidligere og ikke legges til byggekostnadene.
- Kommunale avgifter skal ikke øke

mer enn den gjennomsnittlige prisstigningen.

- Eiendomsskatten heves til 1970 nivå.
- Kommunen må opprette ungdomshjem og «Ung-bo» prosjekter i Alta.
- Kommunen må planlegge og opparbeide flere boligområder, ikke bare i Alta tettsted, men også i alle ytterdistriktene i kommunen der folk ønsker å bo.
- Den kommunale ordningen med etableringslån må styrkes.
- Nei til salg av kommunale boliger.
- Redusere strømtarifene.
- Kommunale hybler til folk under utdanning.
- Ta opp Husbank-innstrammingene i kommunestyret og få igjennom uttalelser til Kommunal og Arbeidsdep. mot husbankpolitikken.

Økt utbygging av kommunale barnehager

Barnehagen er et pedagogisk tilrettelagt tilbud og en god tilsynsordning for forskoleunger som alle småbarnsforeldre bør ha mulighet til å bruke.

Dekning

Barnehagedekninga i Alta er rundt 10% - en av de laveste i landet. De 25% dekning som er lovt innen 1985 er fortsatt langt unna.

RV vil arbeide for:

- en sterk barnehageutbygging i kommunen i den neste 4-årsperioden.
- utbygging av barnehager er kommunens ansvar, dette skal ikke overlates til private.

Pris

RV går inn for at barnehageplass skal være gratis for alle barn.

- RV vil i første omgang arbeide for:
- like, lave barnehagesatser for alle.
  - lav grense for å få friplass.

Ulike behov — nærmiljø

RV meiner at alle unger har krav på barnehageplass, både der foreldrene er utearbeidende og der den ene eller begge er hjemmarbeidende. Behovet for å bruke barnehagen blir dermed forskjellig.

RV vil fremme krav om:

- korttidsbarnehager, heldagsbarnehager og fritidshjem.

Alta er et stort geografisk område med forholdsvis spredt bosetting. RV meiner det er et viktig prinsipp at barnehagene legges i bomiljøene, slik at barnehagen kan bli en naturlig del av nærmiljøet.

RV meiner at:

- unger og foreldre har krav på barnehageplass i nærmiljøet sitt.

Hvilken barnehage ønsker RV?

RV går inn for:

- at det bare bygges kommunale barnehager.

- en livssynsnøytral barnehage.

RV ønsker:

- en barnehage som legger vekt på: omsorg, sannhet, likeverd, rettferdighet, toleranse og solidaritet.

De fleste kvinner har fortsatt hovedansvaret for omsorg av ungene. Barnehageutbygging er derfor kvinnepolitikk i praksis.

Styrk den sivile beredskapen i Alta kommune

Finnmark vil i en krig mellom supermaktene Sovjet og USA være et svært utsatt område. Sovjets enorme mengder atomvåpen på Kola-halvøya som også er rettet inn mot mål i Norge, og NATOs atomubåter utfor kysten gir derfor dystre perspektiver for befolkninga i fylket.

Sivilforsvarsarbeid er i Norge prioritert ned til et lavmål. som NATO-land og strategisk krigsmål blir vi dratt inn i en storkrig. Noen hevder at å beskytte seg mot en slik krig ikke har noen virkning, det er å kaste bort millionene.

RV er uenig i et slikt syn.

Alta er et viktig militært område i Nord-Norge, et område som i en krig vil være et militært mål.

RV støtter ærlig fredsarbeid, og vi går inn for å satse alt på å unngå denne krigen. Men det er uansvarlig å tro at godt fredsarbeid kan garantere oss varig fred. Det er feil av fredsbevegelsen å kreve at alle skal gjøre selvmord i tilfelle krig. Befolkninga må beskyttes, målet må være å redde flest mulig også gjennom et atomangrep.

Den sivile beredskapen har bl.a. ansvar for å sikre utnyttelse av alle ressurser, sikre beskyttelse for sivilbefolkningen og sikre befolkningens helse i en krigssituasjon. Med dagens sivilforsvar er også en konvensjonell krig en katastrofe.

Å bygge tilfluktsrom er en liten del av sivil beredskapsarbeid, men er et godt mål på hvordan den sivile beredskapen er vektlagt. I Alta var det i 1982, 132 offentlige tilflukts-

romsplasser og 4300 private plasser.

1 av 3 innbyggere får plass i tilfluktsrom.

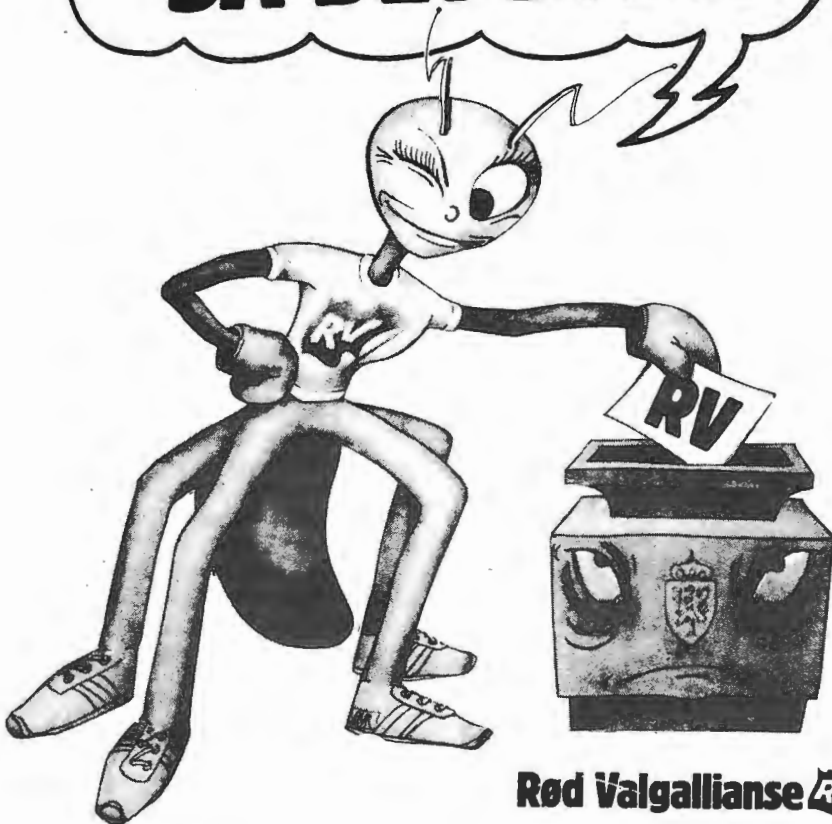
Alta RV vil arbeide for:

- å lage en kommunal plan for utbygging av offentlige tilfluktsrom.
- å oppfylle målsettingen om å bygge offentlige tilfluktsrom til 20% av befolkningen.
- å snarest sette i gang bygging av til-

fluktsrom for de 750 000 kr som står på den kommunale tilfluktsrom-kontoen.

- å få kommunestyret til å gjennomdrøfte den sivile beredskapen i kommunen.
- gjennom kommunestyret påvirke Storting og regjering til å oppprioritere Sivilforsvaret.
- å ta opp freds- og utenrikspolitikk til debatt i kommunestyret.

**STEM
SÅ DET SVIR!**

Rød Valgallianse

Alta Papir og Leketøy

